

Валентин Красногоров

СЕГА ИЛИ НИКОГА

Комедия в две части

Опит да се открие смешно в тъжното
с един антракт за размисъл

Превод от руски Добринка Стефанова

bina.stefanova@abv.bg

Тел. 028763203; 0884146052

Valentin Krasnogorov:

<http://krasnogorov.com/>

Тел. 8-812-699-3701; +7-951-689-3-689

(972) 53-527-4146, (972) 53-527-4142

e-mail: valentin.krasnogorov@gmail.com

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА:

Мъжа

Неговият приятел

Жената

Нейната приятелка

ПЪРВА ЧАСТ

Апартаментът на Мъжа и Жената, показан в разрез – хол, спалня и кухня. Всичко е като на длан. В хола има огромен кактус в каца. В спалнята – широко двойно легло, голям гардероб и огледало на стената. Кухнята е добре обзаведена. Отначало кухнята и спалнята са пусати. В хола Приятеля слуша разпалената реч на Мъжа. Мъжа нервно крачи из стаята, като от време-навреме се спъва в кактуса.

Мъжа. И трето: тя има ужасен характер.

Приятеля. И ти не си цвете.

Мъжа. Винаги заставаш на нейна страна. Четвърто...

Приятеля. Я по-добре да записваме, да не забравим!

Мъжа. Няма нужда. Всичко е отпечатано в главата ми. *(Прегъва четвъртия си пръст.)* И четвърто, най-главното... Не, не е най-главното, най-главното след малко, но и това е много важно: Тя изобщо не споделя моите интереси. Вчера, например, и казвам, че имам неприятности в службата, а тя: не мога, вика, да намеря зелени копчета за роклята си. Това е положението! Единственото, което ни свързва е разликата в пола.

Приятеля. Свърши ли?

Мъжа. Не, едва започвам. Пето: изобщо не я бива да възпитава детето. Само цуни-гуни и муши-гуши. Да не мислиш, че е заради вродената и мекушавост? Глупости на търкалета.

Приятеля. Какво искаш, майката си е майка.

Мъжа. Не е майка, а квачка. Гледа само как да го натъпче с повече каша и да го навлече с повече дрехи. А знаеш ли Ермишкин какъв късмет извади?...

Приятеля. Кой е тоя Ермишкин?

Мъжа. Ти какво, не познаваш Ермишкин?

Приятеля. За пръв път го чувам.

Мъжа. Хубава работа, как може да не познаваш Ермишкин! Нищо, ще ви запозная. Неговата жена така се грижи за детето си, че направо се кефиш, като ги гледаш! Например...

Приятеля. Остави сега Ермишкин.

Мъжа. Добре. Шесто... Пфу, мамка му!...

Приятеля. Какво стана?

Мъжа. Наръгах се на кактуса... *(Вбесено ритва кацата.)*

Приятеля. Не ръкомахай толкова.

Мъжа. Докъде бяхме стигнали? А, да, шесто...

Приятеля. Седмо.

Мъжа. Шесто.

Приятеля. Майната му, нека да е шесто!

Мъжа. Шесто и най-главното... Не, не е най-главното, но е много важно... Не се ли сещаш?... Роднините.

Приятеля. Тъщата?

Мъжа. За тъщата да не говорим – този кошмар всеки го има на гърба си. Но жена ми има цяло стадо роднини, всичките с претенция да ме учат как да живея. Няма почивен ден – всеки път някоя леля или стринка празнува нещо. И за пискюл – приятелките и и мъжете на приятелките и. Жениш се за една жена, а живееш с цяла

орда. Все едно наемаш стая за двама, а влизаш в казарма с четиридесет души. Но не за едно преспиване, а за цял живот.

Приятеля. И твоята рода не е малка.

Мъжа. Как може да сравняваш нейната рода с моята! (*Въздиша.*) Виж, Ермишкин откъм женска страна има само една тъща и тя му изпраща веднъж годишно поздравителна картичка, някъде от майната си... (*Крачи из стаята, старателно заобикаля кактуса.*)

Приятеля. Свърши ли? (*Развеселен.*) Сега вече можем ли да отворим бутилката?

Мъжа. Не е удобно. Ще почакаме.

Приятеля. (*Въздиша.*) Е, добре, да почакаме... Седмото какво беше?...

Мъжа. Седмо... Май наистина по-добре да ги записваме?

Приятеля. Ти наистина ли помниш всичко по точки?

Мъжа. Имах си хас! Да ги повтора ли?

Приятеля. Няма нужда.

Мъжа. Мога. (*Въодушевен.*) Първо...

Приятеля. Няма нужда. Минавай направо към седмото!

Мъжа. Добре. Седмо и най-главно – този път наистина най-главното: тя не ме обича. Говорим за дълг, отговорност, търпимост, компромиси, идеални хора, с една дума животът си е живот, приемаш го, какъвто е и караш нататък, но ако спреш и се замислиш – не е ли голяма мизерия да живееш с някой, когото не обичаш? (*Пак се убожда на кактуса, злобно ритя кацата.*)

Приятеля. Чакай, бе, мой човек, какво общо има тук любовта? Слушам те и ти се чудя. Любовта е нещо много лично, а бракът е обществена категория.

Мъжа. (*Мълчи известно време.*) Аз не издържам повече. Виж го тоя кактус!

Защо, мислиш, държи този бодлив боклук? (*Истерично.*) Защо? Не, ти ми кажи защо?

Приятеля. Успокой се!

Мъжа. Не! (*Решително.*) Край! Развод!

Приятеля. Не се пали толкова!

Мъжа. Не мога повече!

Приятеля. Скарахте ли се за нещо?

Мъжа. Защо? Ами... малко.

Приятеля. Точно днес ли? Нали имате празник?

Мъжа. Женените се карат точно на празник и през почивните дни. А ние - и в делник! Но сега ще му турим точка!

Приятеля. Чакай, не се пали толкова. Ти и миналата година беше тръгнал да се развеждаш, ама после даде заден ход.

Мъжа. Този път съм железен. Не си давай зор да ме разубеждаваш.

Приятеля. Нямам такива намерения. Щом няма друг изход...

Мъжа. Там е работата, че няма. Затова помолих да дойдеш по-рано, да се посъветвам с тебе.

Приятеля. За какво?

Мъжа. Ами... Да се разведа или не?

Приятеля. Какво има да се съветваш? Нали вече си решил?

Мъжа. Твърдо!

Приятеля. Щом си решил твърдо, развеждай се.

Мъжа. Ами детето? Да го оставя на тази еснафка, та да го възпита по свой образ и подобие?

Приятеля. Ами тогава не се развеждай.

Мъжа. „Не се развеждай“... Детето си е дете, но и аз имам право на щастие. Или нямам?

- Приятеля.** Имаш!
- Мъжа.** Разбира се, ти сега ще кажеш, че детето има нужда от баща.
- Приятеля.** Ще кажа.
- Мъжа.** А пък аз ще ти отговоря, че ако не се изтръгна от този кошмар, ще получа инфаркт или ще пукна в някоя канавка, пиян-залян. Как ще е по-добре за детето - баща му да е жив или умрял?
- Приятеля.** Разбира се, че да е жив.
- Мъжа.** И кое е по-добро за детето – да вижда родителите си разделени или в непрекъснати скандали?
- Приятеля.** *(След размисъл.)* Ами развеждай се тогава.
- Мъжа.** Няма по-просто нещо от това да се разведеш. А къде ще живея? Тъкмо се уредих, купих апартамента... Между другото как го намираш? Добре стана, нали?
- Приятеля.** Апартаментът си го бива.
- Мъжа.** Гледай, направих барче в стената. *(Показва барчето.)* Като отвориш капака, светва лампичка. Натискаш копчето и бутилката се надига.
- Приятеля.** Хитро.
- Мъжа.** Всичко съм пресметнал.
- Приятеля.** *(Вади от бара бутилка.)* Дали да не пийнем?
- Мъжа.** Задължително. *(Лицето на Приятеля светва.)* След малко. Като седнем на масата. *(Взема бутилката от ръцете на разочарования Приятел, връща я в барчето и го затваря.)* Не ми върви на мене и това е. Тъкмо се обзаведохме горе-долу, купихме това-онова, и какво? Сега да вървя под наем? Да не съм на двацет години, та да почвам отначало.
- Приятеля.** Ами тогава не се развеждай.
- Мъжа.** Значи да страдам цял живот, така ли? *(Замисля се.)* Ще се обеся! Направо тук, без му мисля. Имаш ли въже?
- Приятеля.** Имам. *(Изважда от чантата си въже и го подава на Мъжа. Той го гледа вторачено и опитва дали е здраво.)*
- Мъжа.** Чудесно въже. Откъде го взе?
- Приятеля.** Отсреща, от магазина.
- Мъжа.** Колко струва?
- Приятеля.** Две и двацет.
- Мъжа.** Трябва и ние да си купим, няма на какво да простираме. *(Сепва се.)* Мама му стара, какви ги дрънкам? Нека сама да си търси въже.
- Приятеля.** Тогава се разведи.
- Мъжа.** И ще се разведа. Лошото е, че хората ще ни одумват. Както и да го погледнеш, в развода има нещо срамно. Ама какво да ти обяснявам – нали и ти си разведен.
- Приятеля.** Така е, братко, разводът не е нещо, което хората си честитят.
- Мъжа.** Любопитно защо е така?
- Приятеля.** Как защо? Нали семейството е основна клетка на обществото. Като разрушаваш семейството, рушиш обществото. И обществото се пули насреща ти сърдито. При това всеки развод е морален крах, признание за лично поражение. Затова не се честити.
- Мъжа.** Нямах представа какъв хаос ще настъпи! Ще настръхне цялата и рода. Пък и моята също.
- Приятеля.** С роднините е така. Търсиш ли ги за помощ – няма ги никакви, а ако трябва нещо да се развали – тичат, ще си строшат краката.
- Мъжа.** *(Ококорва очи и говори с преправен глас.)* „Боже мой – ще каже лелята на моята тъща – Каква чудесна двойка бяха!” *(Със своя глас.)* Ако знаеш само какво

ми коства да поддържам този имидж! Виж какво ще ти кажа аз: щастливият брак е оптическа измама. Отстрани като гледаш – брак-мечта, а като се взреш – въздух под налягане! Няма как да е другояче. Просто някои умеят да се прикриват, а други – не. *(Доверително.)* Ако обаче цялата им скапана шайка наскача да ме кара да се сдобрим – няма да издържа. Аз съм слаб човек.

Приятели. Тогава не се развеждай.

Мъжа. Много хубав акъл ми даваш – ту „разведи се”, ту „не се развеждай”. Ти самият как смяташ?

Приятели. Да ти кажа ли честно?

Мъжа. Че как иначе?

Приятели. Не се развеждай.

Мъжа. Защо?

Приятели. По много причини. Но най-вече, защото още не си узрял за развод.

Мъжа. Как така „не съм узрял”?

Приятели. Щом тичаш за съвети, значи ти е рано.

Мъжа. Така ли мислиш?

Приятели. Представи си, че пламне пожар. Какво ще правиш – ще бягаш, без да се оглеждаш или ще търсиш някой приятел за съвет „От една страна – помощ, спасявайте ме, а от друга страна – трепериш за чаения сервиз.” Ако не усещаш, че целият гориш, че не ти достига въздух, че загиваш, то по-добре си трай.

Мъжа. Ами ако не искам и не мога повече да трая?

Приятели. Какво рипаш така? Всеки зрял човек или вече е втасал за развод, или тепърва му предстои. Не си въобразявай, че си единственият на това дередже. Навсякъде е едно и също. Само че хората изреждат не седем точки, а седемдесет и седем.

Мъжа. А пък аз ще изредя седемстотин седемдесет и седем! Искаш ли?

Приятели. Няма нужда.

Мъжа. Момент! *(Прегъва пръсти.)*

Приятели. Няма нужда!

Мъжа. Осмо...

Приятели. Стига!!

Мъжа. С една дума – решил съм твърдо. Всеки момент тя ще си дойде и аз ще и го заявя.

Приятели. Струва ли си да разваляш празника?

Мъжа. Това не е празник, а скръбна годишнина. И аз ще сложа точка.

Приятели. Да не съжالياваш после.

Мъжа. Ето, ти казваш пожар и така нататък. Знаеш ли защо търпя? Защото аз вече не съм човек, а овъглен труп. Какво говоря, аз съм цяло гробище! Всичките ми мечти, планове, надежди – всичко е погребано в мене. Вече ми е все едно. *(Все повече се разпалва.)* Ето, тя си идва...

Влиза Жената – красива млада жена. В ръцете си държи пакети, кутии и чифт боксърски ръкавици. Приятелите, смутени, млъкват.

Жената. *(Целува Мъжа.)* Честит празник, скъпи. Това е за тебе. *(Подава му боксовите ръкавици.)*

Мъжа. Защо са ми боксови ръкавици?

Жената. По случай празника реших да ти подаря нещо мъжко. Чудесно е да чувстваш до себе си истински мъж. Поне така разправят.

Мъжа. Аз не тренирам бокс.

- Жената.** Така ли? Ти говориш непрекъснато за бокс... Помислих, че тренираш. *(Протяга ръка на Приятеля.) Здравей!*
- Приятеля.** Честит празник! *(Изважда от чантата си цветя и ги поднася на Жената.)*
- Жената.** Благодаря. Много си любезен. *(Гледа накриво към Мъжа.)* Не като някои...
- Мъжа.** *(На приятеля.)* Ти май беше тръгнал да пушиш?
- Приятеля.** Аз ли? А, да...*(Към мъжа, тихо.)* Искаш да се разбереш с нея? Защо бързаш?
- Мъжа.** *(Високо.)* Взemi пепелника.
- Приятеля.** *(Тихо.)* Не се развеждай, ще съжаляваш!
- Мъжа.** *(Високо.)* Искаш ли запалка?
- Приятеля.** Благодаря, няма нужда. *(Излиза.)*
- Мъжа.** *(След дълги колебания.)* Аз трябва да говоря с теб.
- Жената.** И аз с теб също. *(Поставя цветята във ваза.)*
- Мъжа.** Работата е там, че...
- Жената.** Ти водка купи ли?
- Мъжа.** Не.
- Жената.** Нали те помолих!
- Мъжа.** Не ми стигна времето.
- Жената.** Интересно какво толкова прави?
- Мъжа.** Търсих ти подарък.
- Жената.** Намери ли?
- Мъжа.** Намерих. Но не е там работата. Виждаш ли, аз много мислих...
- Жената.** *(Прекъсва го.)* Чудех се какво ще ми купиш. Парфюм?
- Мъжа.** Не, не е парфюм.
- Жената.** А какво? Часовник?
- Мъжа.** И часовник не е. Ти си ми взела нещо мъжко, а аз на тебе – нещо женско.
- Жената.** Да не би тенджерата? **Мъжа.** После ще видиш. Сега става дума за нещо друго. Аз дълго мислих и стигнах до извода...
- Жената.** Скъпи, я остави изводите за утре. Днес няма време.
- Мъжа.** Но все някога трябва...
- Жената.** Трябва. На всяка цена трябва. Но не сега. Покажи ми по-добре подаръка.
- Мъжа.** *(Неохотно изважда пакет.)* Нищо особено.
- Жената.** *(Разгръща пакета и намира в него камизолка.)* Чудесна е! Любимият ми цвят. Може ли да я премеря? *(Смъква роклята си.)*
- Мъжа.** И все пак, изслушай ме. Решението ми няма да те изненада, защото така или иначе, ние отдавна...
- Жената.** *(С новата камизолка.)* Е, как е?
- Мъжа.** Никак не е зле.
- Жената.** Харесвам ли ти така?
- Мъжа.** *(Все още с боксовите ръкавици в ръце, равнодушно.)* Харесваш ми.
- Жената.** *(Прегръща мъжа си и го целува.)* Благодаря ти.
- Мъжа.** *(В обятията на жена си.)* Няма защо. Искам да ти кажа...
- Жената.** *(Запушва му устата с целувка.)* Нито дума повече. *(Силно прегръща мъжа. Той изпуска ръкавиците и неволно отвръща на прегръдката и.)*
- Мъжа.** Много ти отива.
- Жената.** Не ми ли е малко късичка?
- Мъжа.** Точно по мярка ти е. *(Привлича я към себе си и я прегръща по-силно.)*
- Вратата заключена ли е?

Жената. Не.
Мъжа. Дали да не я заключим?
Жената. Ами гостите?
Мъжа. Ще почакат.
Жената. Неудобно е.
Мъжа. Пука ми.
Жената. Нали искаше да си говорим нещо?
Мъжа. После.
Жената. Ако искаш да поговорим сега?
Мъжа. Не сега.
Жената. Някой чука.
Мъжа. Счуло ти се е.
Жената. Някой идва.
Мъжа. Така ти се струва.

Влиза Приятеля.

Приятеля. Да не би да попречих?
Жената. *(Спокойно се оправя.)* Ни най-малко.
Мъжа. Ти си свой човек.
Жената. След пет минути съм готова. *(На Мъжа.)* Не забравяй за водката.
(Отива в спалнята и се облича, внимателно се разглежда в огледалото. Мъжа си слага боксовите ръкавици и, избягвайки да гледа към Приятеля, започва да боксира във въздуха, нанасяйки удари на въображаем противник.)
Приятеля. Е?

Мъжа продължава да се боксира.

Приятеля. Какво стана?
Мъжа. Какво имаш предвид?
Приятеля. Говорихте ли?
Мъжа. Не успях.
Приятеля. Изплаши ли се?
Мъжа. Аз да се изплаша? Не ме познаваш. Просто тя е хитра като змия.
Приятеля. Какво ти каза?
Мъжа. Нищо.
Приятеля. А ти на нея?
Мъжа. И аз нищо. Пък и струва ли си? И без друго всичко е ясно. По-добре да скъсам отведнъж и да изчезна. *(Събува пантофите и обува обувките си.)*
Приятеля. *(Обезпокоен.)* Сериозно ли говориш?
Мъжа. *(Облича си шлифера.)* Мислиш, че се шегувам? *(Взема си куфарчето.)*
Приятеля. Къде тръгна сега?
Мъжа. За водка. Тя ме помоли да купя. Ей-сега се връщам. *(Излиза.)*

От спалнята в хола се връща Жената. Пауза.

Жената. Е?
Приятеля. Какво „е“?
Жената. Какво си говорихте, преди да вляза?
Приятеля. *(Уклончиво.)* Това-онова.

- Жената.** Не ме будалкай. Сигурна съм, че пак се е разпищолил на тема развод.
- Приятеля.** Като знаеш защо питаш?
- Жената.** Какви ги дрънка той, ми е съвършено безразлично. Но искам да знам ти какво му каза? *(Приятеля мълчи.)* Разбира се, разубеждавал си го. Така ли е?
(Приятеля прави неопределен жест.) Питам те, така ли е?
- Приятеля.** Общо взето.
- Жената.** И след всичко това твърдиш, че си почтен човек?
- Приятеля.** Чуй ме...
- Жената.** *(Мълчаливо изважда покривка за маса.)* Помогни ми.
- Приятеля.** *(Помага и да застелят покривката.)* Какво друго можех да направя?
Знаеш как се впряга.
- Жената.** Трябваше да го навиеш да се разведе. Сам никога няма да се реши.
- Приятеля.** Как мога аз...
- Жената.** *(Пъха му чашиите в ръцете.)* Нарездай ги.
- Приятеля.** Колко души ще бъдем?
- Жената.** Четирима.
- Приятеля.** Защо толкова малко?
- Жената.** Не е кръгла годишнина, пък и нямаме пари. Дай столовете.
- Приятеля.** Кактусът ще пречи. Може ли да го изнеса?
- Жената.** Нека си стои, където е. *(Грижливо почиства кактуса от прах.)*
- Приятеля.** *(Нарезда чашиите.)* Кой е четвъртият?
- Жената.** Приятелката ми.
- Приятеля.** Познавам ли я?
- Жената.** Не. Но ще ти хареса. Можеш да я ухажваш.
- Приятеля.** Позволяваш ли?
- Жената.** По-добре, отколкото да даваш на мъжа ми идиотски съвети.
- Приятеля.** Защо „идиотски“?
- Жената.** В тази история ти се държиш подло и гадно.
- Приятеля.** Моля, по-кратко!
- Жената.** Какво, засегна ли се?
- Приятеля.** Ами!
- Жената.** Не е вярно. Настъпих те по мазола и те се озъби.
- Приятеля.** Нямам ли право да се опитам да му помогна?
- Жената.** А на мене?
- Приятеля.** И на тебе също, но с него съм седял на един чин.
- Жената.** А с мене?
- Приятеля.** С тебе също. Но все пак той ми е приятел.
- Жената.** А аз? Аз каква ти се падам?
- Приятеля.** Ти?... Как да ти кажа... Сама знаеш.
- Жената.** Кажу го. Кажу, не се стеснявай. Това не е обидна дума.
- Приятеля.** Ами... Приятелка.
- Жената.** Ах, колко сме деликатни.
- Приятеля.** Слушай... *(Иска да я прегърне.)*
- Жената.** *(Пъха в ръцете му чинии.)* Дръж!
- Приятеля.** Защо?
- Жената.** За да ги държиш.
- Приятеля.** Според тебе, трябваше ли да мълча, той като те ругае?
- Жената.** При нашите отношения би трябвало поне да се преструваш, че искаш да ме видиш свободна. А ти най-много от всичко се боиш да не взема да се разведе.
- Приятеля.** *(Вяло възразява.)* Не, ама защо...

- Жената.** (*Остро.*) Защото омъжената „приятелка” е по-удобна. Тя не пречи, не досажда, не отнема време, не те безпокои, не ти се бърка в работата, не посяга на драгоценната ти свобода. Тя просто върши, каквото трябва и изчезва до следващия път. Удобно, нали? А най-важното...
- Приятеля.** Успокой се.
- Жената.** ...А най-важното: можеш да се преструваш, че искаш да си с нея завинаги, но за беда, тя не е свободна.
- Приятеля.** Престани.
- Жената.** Знам аз защо повече от всичко, те е страх да се ожениш.
- Приятеля.** Имам горчив опит.
- Жената.** Това е предлог.
- Приятеля.** Нямах си представа какво изгърпях с бившата ми жена.
- Жената.** Празни приказки. Не ти вярвам.
- Приятеля.** Обаче искаш аз да ти вярвам, така ли? Видях ви, какво правехте, нали ви заварих.
- Жената.** Боже мой, какво престъпление! Заварил ме със собствения ми мъж!
- Приятеля.** Нали твърдиш, че между вас няма нищо.
- Жената.** Правиш се, че ревнуваш, така ли?
- Приятеля.** Не се правя, наистина ревнувам
- Жената.** Наистина ли?
- Приятеля.** Наистина.
- Жената.** Само една твоя дума и веднага го напускам.
- Приятеля.** (*Неуверено.*) М-м... Как да ти кажа...
- Жената.** Изплаши ли се?
- Приятеля.** Да не помислиш, че се отказвам? Просто трябва малко да се изчака.
- Жената.** Какво да се изчака?
- Приятеля.** Нещата трябва да се уталожат, да узреят... Може някак от само себе си да се реши всичко.
- Жената.** Какво пък, хайде да се уговорим така: ако още днес ти не узрееш и не се уталожих, считай, че между нас всичко е свършено. Разбра ли? Още днес!
- Мъжа.** (*Влизайки.*) Какво „днес”?
- Приятеля.** Имате годишнина. (*Пъха чиниите в ръцете на Мъжа.*) Дръж!
- Мъжа.** Защо?
- Приятеля.** За да ги държиш. (*Вади цигарите си, излиза.*)
- Мъжа.** Какво му става?
- Жената.** (*Раздразнено.*) Къде е водката?
- Мъжа.** (*Виновно.*) В магазина.
- Жената.** Защо не купи?
- Мъжа.** Затворено. Знаеш ли колко е часът?
- Жената.** Не те бива да купиш даже една водка. Един мъж...

Мъжа мълчаливо разпределя чиниите.

- Поне тури една вратовръзка... Все пак е празник.
- Мъжа.** Защо? Гости почти няма.
- Жената.** (*Раздразнено.*) Не заради гостите. Заради мене!

Напрегнато мълчание. Влиза Приятеля.

- Приятеля.** *(Усеща напрежението.)* Аз, всъщност, искам да ви подаря, по случай празника, нещо голямо и прозрачно. *(Изважда от чантата си бутилка.)*
- Мъжа.** *(Зарадвано.)* Ама това водка ли е?
- Жената.** Водка и то точно навреме. *(На Мъжа.)* Вземай пример.
- Мъжа.** *(Приповдигнато..)* Благодаря, ти ме спасяваш. Как се сети да донесеш водка?
- Приятеля.** Винаги нося водка със себе си. За всеки случай.
- Жената.** Е, добре. Отивам да видя сладкиша.
- Мъжа.** Да ти помогна ли?
- Жената.** *(Измерва го с поглед.)* Няма нужда. По-добре отвори бутилките и изобщо пригответе, каквото трябва. *(Отива в кухнята при сладкиша. Резките и движения издават лошо настроение.)*
- Приятеля.** Пак ли се съдърпахте ?
- Мъжа.** Не минава ден без това.
- Приятеля.** *(Предпазливо.)* Стана ли дума за развода?
- Мъжа.** Засега не. *(Изважда вратовръзка.)*
- Приятеля.** *(С убеждение.)* И не си струва.
- Мъжа.** *(Разпалено.)* Ами ако искам поне глътка свобода?
- Приятеля.** По-добре по глътка водка.
- Мъжа.** Не ща.
- Приятеля.** Мъничко.
- Мъжа.** Знаеш, че не обичам.
- Приятеля.** По една капка.
- Мъжа.** Не. Не ми е до водка. Идва ми да се обеса. *(Стяга си вратовръзката.)*
- Приятеля.** Няма отървяване. Просто от един затвор влизаш в друг. Всички мечтаят за свобода, а всъщност отиват при друга жена.
- Мъжа.** Има ли друг вариант според тебе?
- Приятеля.** Уви! Можеш да се избавиш от един или друг партньор, но от самия брак – никога. Цялата беда не е в партньора, а в самата брачна институция.
- Мъжа.** Така ли мислиш?
- Приятеля.** Знам го със сигурност. Наскоро един учен доказа с помощта на термодинамиката, че естественият изход от брака е конфликт и развод. Ето, ти се мъчиш, страдаш, смяташ, че не ти е провървяло, а всъщност то си е закон. Нищо не може да се направи.
- Мъжа.** Каква връзка има между жена ми и термодинамиката?
- Приятеля.** Представи си, че на масата има чайник. Може ли сам по себе си чайникът да се нагрее?
- Мъжа.** Не, разбира се.
- Приятеля.** Та ето, бракът е като този чайник. Той може само да изстива. Това е закон на природата. Въпрос на време. Същият този учен привежда и цифри: половината от браковете свършват с развод. А от другата половина, само една трета са щастливи. Засега.
- Мъжа.** Не може да бъде.
- Приятеля.** Статистика. А на тебе ти се струва, че единствено ти си мъченик?
- Мъжа.** Защо тогава хората се женят?
- Приятеля.** Всеки смята себе си за изключение. *(След пауза.)* Ще пуснеш ли музика?
- Мъжа.** Ей сега. *(Избира диск и включва уредбата. Звучи музика.)* Знаеш ли, на мене, подобно на твоя учен, ми се въртят такива мисли в главата. Случва се да видя на улицата жена – млада, прелестна, красива – гледам я, разтапям се от кеф и в същото време си мисля: дали и тя не е омръзнала на някого?

- Приятеля.** Това е природен закон. Всичко е въпрос на време.
- Мъжа.** Колко ли хора ей-така неусетно се скапват по домовете си. Милиони, предполагам... А е толкова важно да има радост във всеки дом!
- Приятеля.** Това го знам по-добре от всички.
- Мъжа.** На теб самия не ти ли беше страшно да се разведеш?
- Приятеля.** Разбира се.
- Мъжа.** Тогава как се реши?
- Приятеля.** Жена ми щеше да ме довърши.
- Мъжа.** По-лоша ли беше от моята?
- Приятеля.** Намерил с кого да я сравнява. Жена като твоята - със свещ да я търсиш. Просто вие имате несъвместими характери.
- Мъжа.** „Несъвместими“... Глупости. Ермишкин даже не е чувал тази дума. И защо, мислиш е така? Защото жена му е царица. Заради него се научи да кара мотоциклет.
- Приятеля.** А на твоята какво и е лошото?
- Мъжа.** А бе, може и да няма лошо. Във всеки случай, преди да се оженим, тя даже ми харесваше. Може и сега някой да я харесва.
- Приятеля.** Жената е като луна. Винаги е обърната към тебе с едната си страна. Може и да е привлекателна от другата страна, но ти не виждаш това.
- Мъжа.** Така си е.
- Приятеля.** Когато най-дребния недостатък се повтори хиляди пъти, той става нетърпим. Аз на времето клъвнах на шарената и блузка, тя и досега ми реже очите.
- Мъжа.** Но поне имаше добър характер, нали?
- Приятеля.** Не бих казал.
- Мъжа.** А темперамент?
- Приятеля.** На замразена риба.
- Мъжа.** Тогава защо се ожени за нея?
- Приятеля.** Заради това, за което се женят всички – от глупост.
- Мъжа.** Не всички се женят от глупост. Някои... (*Въздъхва.*) са принудени.
- Приятеля.** Глупости! В нашия случай не аз се ожених за нея, а тя за мене.
- Мъжа.** По принцип мъжете държат инициативата.
- Приятеля.** Когато се сваляш за една-две вечери, тогава, разбира се, мъжете са по-инициативни, но когато е за цял живот – безспорно жените вземат връх.
- Мъжа.** Жалко, че веднага заминахте с жена ти. Така и не можах да се запозная с нея.
- Приятеля.** Не си загубил много.
- Мъжа.** От тогава ли си такъв женомразец.
- Приятеля.** Не обичам съпругите, но срещу жените нямам нищо против.
- Мъжа.** Нямах ли си някоя самотна изгора?
- Приятеля.** Защо самотна?
- Мъжа.** Как защо? Винаги свободна, винаги твоя, никакви комплекси...
- Приятеля.** Самотните, братко, гледат да те впримчат и да се омъжат. И тогава – на ти тебе „вечно твоя“.
- Мъжа.** (*Помръква.*) Така си е. И, освен това, онези, свободните, много обичат да хленчат и да мрънкат. Защо не ходим на театър, защо не ходим на гости... И че искаш от нея само оная работа...
- Приятеля.** (*Подхваща темата.*) И че не иска крадено щастие, че са и омръзнали огризките и коричките... И че и тя иска, като всички...
- Мъжа.** Точно така е, дума по дума. Разказвал ли съм ти го?
- Приятеля.** Кое?

Мъжа. *(Смуцава се.)* Ами това... изобщо.

Приятели. Чакай, чакай. Ти се срещаш с някоя, така ли?

Мъжа. Не, откъде ти хрумна?

Приятели. Отдавна ли?

Мъжа. *(Смутено.)* Отскоро.

Приятели. Ето значи защо, се разбърза с развода... Не е омъжена, така ли?

Мъжа. В общи линии - да. В смисъл, не е омъжена.

Приятели. И ти, май-май, хлътна до ушите?

Мъжа. До ушите или не, но в някакъв смисъл... Всъщност, доста яко съм се увлякъл.

Приятели. И, разбира се, тръгна да се жениш за нея?

Мъжа. Да не съм се побъркал? *(Виновно.)* Всъщност, ще се женим.

Приятели. Ама ти си бил голям баламурник. Малко ли ти беше един ярем?

Мъжа. Ти не я познаваш! Искаш ли да ви запозная?

Приятели. Защо? Все едно, няма да ти дам благословията си, не се надявай.

Мъжа. Всъщност ти сега ще я видиш.

Приятели. Къде?

Мъжа. Тук.

Приятели. Тук ли? Но нали жена ти каза, че не чакате други гости, освен нейната приятелката.

Мъжа. Точно тя е тази приятелка.

Приятели. *(Стъписан.)* Ясно.

Мъжа. Да, брат ми, такива ми ти работи... Тя пристигна в нашия град наскоро. Работи с жена ми.

Приятели. Ясно.

Влиза млада жена.

Мъжа. *(Радостно.)* Ето я и нея!

Мъжа хваща под ръка Приятелката и я води към Приятеля. Той бавно тръгва към нея. Мълчаливо и дълго се гледат. Пауза.

Това е един мой приятел.

Приятелката. *(Прекъсва го.)* Достатъчно. *(Протяга ръка на Приятеля.)* Много ми е приятно. Толкова хубави неща съм чувала за вас...

Приятели. *(Стиска ръката и, напрегнато.)* Много се радвам.

Приятелката. Аз, кой знае защо, си ви представях другояче.

Приятели. Разочаровах ли ви?

Приятелката. Приятно съм изненадана .

Мъжа. Ще ида да кажа на жена ми, че вече всички са тук.

Мъжа отива в кухнята и съобщава на Жената, че Приятелката е дошла. Жената си оправя косата. В гостната – дълга пауза.

Приятели. *(С неприязън.)* Ти пък откъде се взе?

Приятелката. Преместих се.

Приятели. Питам как попадна в този дом?

Приятелката. Защо, не бива ли?

Приятели. Остави този човек на мира. Той заслужава по-добра участ.

Приятелката. Неговата участ не те засяга.
Приятеля. Нищо, аз ще му отворя очите.
Приятелката. И аз неговите.
Приятеля. За какво намекваш?
Приятелката. Жена му сподели с мен някои неща. Само че аз не загреях, че говори за теб. *(С насмешка.)* „Семеен приятел”...
Приятеля. На всичко отгоре ще ме шантажира.

Пауза.

Приятелката. И така, ние се виждаме за пръв път. Ти нищо не знаеш за мене аз нищо не знам за тебе. Разбрахме ли се?

В хола влизат Мъжа и Жената.

Жената. *(Целува се с Приятелката.)* Най-последно! Вече се чудехме какво да си мислим.
Приятелката. Каква хубава рокля... Имаш вид на младоженка.
Жената. Нищо особено. Моля, заповядайте на масата.
Приятеля. Да, отдавна е време да му пийнем по нещо. *(Сяда на масата.)*
Мъжа. И да похапнем. *(Внимателно са настанява на масата.)*
Приятелката. Покажи ми най-напред апартамента. Не съм идвала у вас.
Жената. Няма кой знае какво за гледане... Ние сме тук отскоро, още не сме се настанили като хората.
Приятелката. Още по-интересно. Тази секция купена ли е или е по поръчка?
Жената. По проект на мъжа ми.
Мъжа. Какъв проект... Скица.
Приятелката. Чудесна секция. Твоят мъж всичко е предвидил.
Жената. *(Снизходително.)* Да, за такива неща го бива.
Приятелката. Покажи ми спалнята.
Жената. Ще започнем с детската. *(Излиза с Приятелката, като внимават да не закачат кактус.)*
Мъжа. Как ти се вижда?

Приятеля прави неопределен жест.

Нали е много мила?
Приятеля. Аха.
Мъжа. Бях сигурен, че ще си допаднете. Не може човек да не я хареса, нали?
Приятеля. Аха.
Мъжа. Характерът и е чудесен. И на всичко отгоре е красива. Жена ми не струва колкото малкия и пръст, нали?
Приятеля. Аха.
Мъжа. И за разлика от жена ми, тя винаги е в добро настроение, винаги е весела. Макар че е преживяла големи изпитания...
Приятеля. Какви изпитания?
Мъжа. Била е омъжена.
Приятеля. Това изпитание се случва на много жени.
Мъжа. Но рядко попадат на такъв мъж, какъвто е бил нейният.
Приятеля. *(Протяга ръка към бутилката.)* Извинявай, но аз ще обърна една чашка.

Мъжа. Добре, добре. Сега вече може.
Приятеля. *(Напълва си чашата.)* Та какъв е бил Мъжа и?
Мъжа. Мръсник, изключителен глупак и егоист... И освен това - алкохолик.

Приятеля посяга да отпие, но бързо оставя чашата на мястото и.

Приятеля. Човек може да си помисли, че го познаваш.
Мъжа. Не, слава богу. Но толкова ясно си представям този мръсник, че ако го срещна на улицата, веднага ще го позная.
Приятеля. Може да е пил от мъка, защото е страдал.
Мъжа. Всички алкохолици казват така. Защо остави чашата?

Жената и Приятелката се връщат в хола.

Жената. Сега да минем в спалнята. Пази се от кактуса!

Отиват в спалнята и продължават разговора си.

Приятелката. *(Мрачно оглежда стаята.)* Много уютна спалня. Леглото е направо разкошно.
Жената. Мъжа ми го направи. От два стари матрака.
Приятелката. *(Отваря огромен гардероб.)* Този гардероб готов ли го взехте?
Жената. Мъжа ми го скицира и го поръча според размерите на стаята.
Приятелката. *(Въздъхва.)* И аз бих искала да имам такъв гардероб.
Жената. Ела да видиш кухнята.

Жените отиват в кухнята.

Харесва ли ти?
Приятелката. *(Завистливо.)* Страхотно е.
Жената. Мъжа ми направи един куп приспособления. Полички, закачалки...
Приятелката. Всичко му идва отръки, а ти си недоволна.
Жената. Да пили и да пробива дупки го бива, но нима в това е щастието?
Приятелката. Отношенията ви не се ли промениха?
Жената. Към по-лошо.
Приятелката. Правиш ли нещо за развода си?
Жената. Горе-долу.
Приятелката. А той?
Жената. *(Жлъчно.)* Мята се насам-натам. Много движения – малко файда. Единственият, който печели от резките си движения е самият той.
Приятелката. Какво печели?
Жената. Самочувствие, че върши нещо. Не стои на едно място.
Приятелката. *(Гледа към печката.)* Мирише на нещо вкусно.
Жената. Пека сладкиш. Ох, извинявай, трябва да направя и салатата. *(Слага си престилка.)*
Приятелката. Да ти помогна ли?
Жената. Ако не те затруднява, нарежи зеленчуците.
Приятелката. Ти си добре, той поне не пие.
Жената. Може би щеше да пие, но няма с какво. Заплатата му – с микроскоп да я гледаш. И няма честолубие за пукната пара.

Приятелката. Честолюбието само разваля хората.

Жената. Нищо подобно. Мъжа трябва да умее да прави кариера. А моят, както започна, така ще я кара до пенсия.

Приятелката. Може да не му трябва повече.

Жената. На него може и да не му трябва, той не се грижи за домакинството. Но нали има семейство. Аз се блъскам като риба на сухо, а на него изобщо не му пука.

Приятелката. Щастието не е в парите.

Жената. Да, разбира се. Когато ги имаш. А ако ги нямаш? Ти знаеш, че не се вълнувам от пари, но в края на краищата има някакви граници. Аз и така ходя гола и боса, от старо преправям, шия си пола от шала на баба. А на всичко отгоре и роднините му. Това не е къща, а хан.

Приятелката. Слушам те и не мога да разбера с какво толкова те дразни?

Жената. С това, че се държи като чужд. Не разбираш ли? Той е глух и сляп. Гледа ме и не ме вижда. Слуша ме и не ме чува. Седи до мен, а е безкрайно далеч. Говори ми за нещо, но сякаш е ням, защото всичките ни разговори са преливане от пусто в празно.

Приятелката. Как я докарахте до там?

Жената. И аз не знам. Бяхме млади, бяхме щастливи, обикаляхме по цели нощи улиците и знаехме, бяхме сигурни, че при нас няма да е като при другите, че ще е по-хубаво, по-красиво и ще е завинаги. А свършихме с това, че живеем като всички и даже по-зле от всички. Просто ми идва да рева. Животът си върви, а аз нямам нищо – нито любов, нито надежди. Дали чувствата ни бяха фалшиви, дали ние не успяхме да ги опазим – вече няма значение... Добре, стига съм се оплаквала, хайде да сядаме на масата, мъжете ни чакат...

Изтрива разплаканите си очи и си оправя грима. Приятелката взема купата със салатата и тръгва към хола.

Приятелката. *(На мъжете.)* Не ви ли попречих?

Мъжа. Ни най-малко. Тъкмо си говорехме за теб. Ти му харесваш много. *(Към Приятеля.)* Нали?

Приятеля. Аха.

Приятелката. *(С ослепителна усмивка.)* Много се радвам. *(На Приятеля.)* И вие ми харесвате много.

Приятеля. Благодаря. *(Пауза.)* Ще запаля една цигара. *(Излиза.)*

Мъжа. Той е чудесен, нали?

Приятелката. *(Сухо.)* Може би. Трябва да поговорим.

ВТОРА ЧАСТ

Действието продължава без прекъсване. Мъжа и Приятелката са застанали един срещу друг.

Приятелката. Трябва да поговорим.

Мъжа. Всеки момент може да влезе някой.

Приятелката. Имам само един въпрос.

Мъжа. (*Променя темата.*) За какво си говорехте с жена ми?

Приятелката. Нищо особено. Показва ми семейното ви гнезденце. Сега поне знам как живееш. Много уютно, спор няма.

Мъжа. (*Неуверено.*) Много се радвам.

Приятелката. И аз също. Особено ми хареса спалнята ви с направеното от тебе пухено легло с две възглавнички една до друга.

Мъжа. (*Смутено.*) Няма защо да ревнуваш. Сто пъти съм ти казвал, че ние с нея нямаме полов живот.

Приятелката. Само спите един до друг, така ли?

Мъжа. А къде, на пода ли да легна?

Приятелката мълчи.

Мъжа. Готов съм да се закълна, в каквото искаш.

Приятелката. Няма нужда. Непрекъснато повтаряш, че ще я напуснеш, а си накичил целия апартамент с полички и кукички.

Мъжа. Търся си работа от скука, не разбираш ли? Запълвам празнотата в отношенията ни.

Приятелката. Да не губим време. Кажете, докъде стигна, изяснихте ли си отношенията?

Мъжа мълчи.

Е? Тя какво каза?

Мъжа. (*С отпаднал глас.*) Кой?

Приятелката. (*Нетърпеливо.*) Жена ти.

Мъжа. За кое?

Приятелката. Ти не говори ли с нея?

Мъжа. Разбираш ли, не успях. Трябваше да тичам за водка.

Приятелката. Боже мой, какво общо има тук водката?

Мъжа. Абсолютно нищо. Просто не ми стигна времето. Такъв ден, нали разбираш? И да не е кръгла годишнина, все пак - празник.

Приятелката. (*Избухва.*) Какво ми пука за вашите празници? (*Овладява се.*) Извинявай, но до гуша ми дойде. И аз се измъчих, и за тебе ми е жал.

Мъжа. Ще говоря с нея.

Приятелката. Като миналата седмица ли?

Мъжа. Този път твърдо.

Приятелката. Ти пред нея не смееш да си отвориш устата.

Мъжа. Подсещаш ме, тя поръча да отворя бутилката. (*Рови в чекмеджето, търси тирбушон.*)

Приятелката. Ти подиграваш ли ми се?

Мъжа. Какво ти става?

Приятелката. Как какво? Писна ми да се крием по кюшетата.

Мъжа. Мислиш ли, че на мен ми е по-лесно? Ти поне си сама, а аз през цялото време трябва да се преструвам.

Приятелката. Ами престани да се преструваш.

Мъжа. Добре, ще престана. Днес ще говоря с нея.

Приятелката. Днес?

Мъжа. Днес. Честна дума.

Приятелката. Имай пред вид, че изнемогвам

Влиза Жената с димящ поднос в ръце.

Мъжа. *(Със светски тон.)* Съгласен съм с вас. Актьорите трябва да играят винаги на върха на своите възможности.

Приятелката. *(Ехидно.)* Особено не ми харесват мъжките роли в този спектакъл.

Жената. За какво говорите?

Приятелката. За пиесата на Красногоров „Шествие на гноми.“

Жената. Намерила си с кого да говориш за театър. От всички изкуства той най-много обича футбола.

Мъжа. Стига с тоя футбол. Ходя на мач веднъж в годината. Ще ни дадат ли нещо за ядене?

Приятеля. *(Появява се.)* И за пиене?

Жената. Всичко е готово.

Мъжа. Толкова се бавите, че нещо взех да се изнервям.

Жената. *(Без да удостои Мъжа с отговор.)* Хайде на масата, яденето ще изстине.

Всички се настаняват, слагат си мезета в чиниите и т.н.

Мъжа. *(Към Приятеля.)* Ти трябва да вдигнеш тост.

Приятеля. Защо точно аз?

Приятелката. *(Със сладък глас.)* Защото вие, струва ми се, сте стар приятел в този дом.

Приятеля. *(Вдига чаша.)* Е, какво да ви кажа, приятели. Времето лети. Сякаш вчера на тази маса празнувахме сватбата и ето... Макар че не е кръгла годишнина, но както се казва... С една дума, пожелавам много любов и разбирателство, живеете в сговор, както досега... искам да кажа бъдете за пример на всички нас.

Жената и Мъжа.

Благодаря.

Чашите звънтят, всички пият, замезват.

Приятелката. Позволете и на мен да вдигна тост. *(Към Жената.)* Искам да вдигна чаша специално за теб.

Мъжа. С какво е заслужила тази привилегия?

Приятелката. *(Става, с чаша в ръка.)* Първо, защото тя е моя приятелка. Второ, защото жената е душата на семейството. Женската участ е да създаде уютно семейно гнездо и ако трябва, да жертва за това своите интереси. И ако това не го можеш, ти не си никаква жена!... Май не казах, каквото трябва... Та, значи, за тебе! *(Целува Жената.)*

Приятеля. С удоволствие се присъединявам. За това чудесно семейство! *(Пие.)*

Мъжа. Благодаря. *(Към Приятеля.)* Няма да се учудя, ако извикаш „горчиво“.

Приятелката. Да бе, наистина, защо забравихме? Горчиво!

Приятеля. Горчиво!

Приятелката. Горчиво!

Мъжа и Жената си разменят кратка целувка. Приятелката и Приятеля ги гледат с вилици в ръце.

Приятеля. Защо толкова кратко?

Жената. Повече като останем сами. Яжте, пийте, защо спрехте?

Тракането на ножове и вилници се подновява.

Приятеля. Я по-добре... *(Напълва чашиите.)* Да разпуснем малко. *(Пие.)*

Жената. *(На Приятелката.)* Защо ти е празна чинията? *(Към Мъжа.)* Защо не се грижиш за гостите?

Мъжа. Да ви сложа ли салатата? Или пиле с майонеза? То май стана доста вкусно.

Жената. *(Към Мъжа.)* Защо си говорите на „вие“?

Мъжа. *(Скромно.)* Защото още не сме пили брудершафт.

Жената. И какво ви пречи?

Приятелката. *(Скромно.)* Ние не се познаваме достатъчно...

Жената. Глупости.

Мъжа. *(Пълни чашиите.)* И така – брудершафт?

Мъжа и Приятелката пият и се целуват.

Жената. Отдавна трябваше да го направите.

Мъжа. Добра идея! *(Към приятеля.)* Пий и ти с нея брудершафт. Тука сме си свои, а вие се държите някак протоколно.

Жената. Точно така. *(Към Приятеля.)* Пийте! И аз искам да се сприятелите.

Приятеля. Ммм...

Мъжа. *(Пълни чашиите.)* И така – брудершафт!

Приятелката и Приятеля се целуват.

Жената. Защо се държите като гипсирани?

Приятелката. Така ти се струва. Държим се нормално.

Всички мълчат, ядат и пият.

Мъжа. Защо всички млъкнахме?

Жената. За какво да говорим?

Мъжа. Може да потанцуваме? Нещо стана скучно.

Приятелката. На мене не ми е скучно.

Мъжа. Казах ти, че трябва да поканим повече гости.

Жената. Доколкото си спомням, на сватбата всички гости ти се струваха излишни.

Приятеля. Да не искаш да кажеш, че сега и ние сме излишни?

Жената. Нищо не искам да кажа.

Приятеля. Дали да не потанцуваме наистина?

Жената. *(Свива рамене, към Мъжа.)* Пусни нещо.

Зазвучава бавно танго. Мъжа иска да покани Приятелката.

Приятелката. Първия си танц булката по традиция дарява на младоженеца.

Мъжа кани Жената и танцува с нея. Приятеля и Приятелката остават седнали.

Жената. А вие защо не танцувате?
Приятелката. Не ме канят.
Приятеля. Аз още не съм влязъл във форма.
Мъжа. *(На Приятеля.)* Хайде, хайде, няма какво да се стесняваш.

Четиримата танцуват.

Приятелката. Слушай, та това е нашето танго! Позна ли го?
Приятеля. Да. Много смешно, нали?
Приятелката. Побелял си.
Приятеля. А ти си същата.
Приятелката. Благодаря. Как върви животът?
Приятеля. Честно казано не много гладко. А ти как си?
Приятелката. Нямах ли чувството, че направихме голяма глупост?
Приятеля. Не една, а две глупости. Първата – че се оженихме, втората – че се разведохме.
Приятелката. Интересно какво би станало, ако се съберем отново.
Приятеля. Това би било трета глупост.

Музиката спира.

Жената. *(На Мъжа.)* Пусни нещо по-весело, виж колко сме оклюмали.

Звучи по-жива музика с рязък, насечен ритъм. Четиримата танцуват в самозабрава.

Приятелката. *(Спъва се.)* Ох!
Мъжа. Какво стана?
Приятелката. Счупих си токчето.
Жената. Не е беда. *(На Мъжа.)* Ще можеш ли да го поправиш?
Мъжа. *(Върти обувката в ръце.)* Ще се опитам. *(Отива за инструменти.)*
Жената. Ела, ще ти дам да обуеш нещо мое.

Жената и Приятелката отиват в спалнята. Жената вади от гардероба обувки. Приятелката ги мери. Приятеля обръща две чашки една след друга. Мъжа се връща с инструментите.

Мъжа. Подръж така!

Приятеля държи обувката, Мъжа започва да заковава токчето.

Мъжа. Налага се да поговоря с жена си.
Приятеля. Защо да се налага.
Мъжа. Дал съм дума.
Приятеля. На кого?
Мъжа. *(Оглежда се към вратата на спалнята.)* На себе си.
Приятеля. Все пак реши да се разведете, така ли?

В спалнята.

- Приятелката**   Защо не се разведете?
- Жената**   Да не мислиш, че не ми е хрумвало.
- Приятелката**   Мисля, че ти е идвало на ум.
- Жената**   Да ти призная – само това ми е в главата.
- Приятелката**   Може би вече е дошло времето да престанеш да мислиш, а да направиш решителната крачка.
- Жената**   И да остана сама?
- Приятелката**   Нали казваш, че нямаш нужда от него.
- Жената**   Нямам нужда... *(Подава и друг чифт обувки.)* Вземи да премериш тези.
- Приятелката**   Благодаря.
- Жената**   Разбираш ли, в очите на хората една жена без мъж... тя е...
- Приятелката**   Глупости.
- Жената**   Съгласна съм. Но каквото и да си говорим, самотните жени са тъпкани с комплекси за непълноценност.
- Приятелката**   Даже баба ми няма такива допотопни схващания.
- Жената**   Като стана баба и аз ще съм по-модерна. Но съгласи се, че на нашата възраст е по-комфортно да си омъжена. *(Кима към обувките.)* Стискат ли ти?
- Приятелката**   *(До огледалото.)* Малко.
- Жената**   Защо не премериш и тези, които са на мен?
- Приятелката**   Дай.
- Жената**   Често казано малко ми е жал за него. Абсолютно е безпомощен. Как ще се справя?
- Приятелката**   Не бой се, няма де се поболее без твоите сладкиши.
- Жената**   Дали не е време да направя чай?
- Приятелката**   Чакай малко. А за чувството за непълноценност ето какво ще ти кажа: пълноценна жена – това е свободната жена, а не тази, която, за да пази благоприличие, е съгласна да играе роля на безплатна слугиня.
- Жената**   Ти изобщо си против брака, така ли?
- Приятелката**   Зависи. Но бракът май е отживелица.
- Жената**   Поне засега по-добър вариант няма.

В кухнята Мъжа кове токчето с чук.

- Приятеля.**   Много си сръчен.
- Мъжа.**   Тоето акоавам, а е ога а иъля о тоето.
- Приятеля.**   Какво ломотиш?
- Мъжа.**   Ъмм-ъмм – мъ.
- Приятеля.**   Какво?
- Мъжа.**   *(Изплюва пироните, които държи между зъбите си.)* Като виждаш, че устата ми е пълна с пирони, защо се навиращ да разговаряме.
- Приятеля.**   Какво искаше да кажеш?
- Мъжа.**   Кова токчето сръчно, а цял живот не мога да се измъкна изпод токчетата. Ти как се чувстваш като разведен?
- Приятеля.**   Как се чувствам? Да не мислиш, че е лесно?
- Мъжа.**   Все пак си по-добре от мене.
- Приятеля.**   Разбира се, някакви плюсове има...
- Мъжа.**   Егати! Правиш, каквото си искаш. Ходиш, където си искаш. Не се оправдаваш пред никого, не зависиш от нечие настроение, никой не ти виси на шията и не ти бърка в душата.

Приятеля. Ти просто не виждаш удобствата на семейния живот. Сам и да се обесиш е скучно. Аз вече от толкова време не съм ял като хората. Твоята е лесна – гледай, цяла маса отрупана с какво ли не.

Мъжа. Хората не се женят заради храната.

Приятеля. А заради едната хубост – с хубостта се свиква, а храна лапаш всеки ден. Ергенският живот какво е? Кръчми, ресторанти... От време-навреме е хубаво, разбира се, но ако е така постоянно – писва ти. Човек има нужда от котва, от пристанище, от някакво убежище.

Мъжа. Послушай ме, не избързвай с женитбата. Задръж малко.

Приятеля. Аз не бързам. Но все някога трябва да се реша. Няма да чакам да чукна шейсетака, я!

Мъжа. Е, до шейсетака си далече.

Приятеля. До шейсетте съм далече, но и до осемнайсетте също е далече. Ще ми повярваш ли, вечер се боя да вляза в празния си апартамент.

Мъжа. Ами ожени се тогава.

Приятеля. Да се обвържа с жена, която отначало изглежда най-хубавата, а впоследствие – най-лошата.

Мъжа. Тогава не се жени.

Приятеля. И да чакам да се превърна в изсъхнал пън?

Мъжа. Какво искаш всъщност?

Приятеля. *(Налива си чашата.)* Дай да му пийнем.

В спалнята.

Жената. Някой знае ли, че се срещате?

Приятелката. Засега не.

Жената. Но на мене ще го покажеш, нали?

Приятелката. *(Уклончиво.)* Аха.

Жената. Секси ли е?

Приятелката. Ще видиш.

Жената. Има ли намерение да се развежда?

Приятелката. Знам ли.

Жената. Той какво казва?

Приятелката. Като всички. Оправдава се с жена си и детето.

Жената. Ами онази патка?

Приятелката. Коя патка?

Жената. Жена му, коя! Тя обича ли го?

Приятелката. Не, разбира се.

Жената. *(Обува си обувките.)* Знам ги аз такива. Вкопчат се с цената на всичко, само и само да са омъжени. *(С удоволствие се гледа в огледалото.)* Не мога да ги търпя такива.

Приятелката. *(Оглежда се и тя.)* Обувките са страхотни, но на мене не ми отиват.

Жената. Разходи се малко, ще свикнеш.

Приятелката. Роклята сякаш не им подходяща. Той всъщност е свестен човек, но тя го обезличава...

Жената. А какво представлява тази хидра?

Приятелката. Каква хидра? Жена му ли?

Жената. Ами да. Гаднярка ли е?

Приятелката. Въпросът не е в това каква е тя. Аз по принцип мразя омъжените жени.

Жената. А ти самата също искаш да се омъжиш. Права ли съм?

Приятелката. Какво, пък? Тя не го обича, не се грижи за него, изневерява му и въпреки всичко винаги е с едни гърди пред мене, всички права са нейни. И макар че на мен той принадлежи телом и духом, а на нея дава само мръсното си бельо и заплатата, тя е на коня, а аз плета крака пеш. *(Много сериозно.)* Понякога така ми домъчнява...

Жената. Разбирам.

Приятелката. Не, ти не можеш да ме разбереш. Представи си, че винаги си сама. В къщи, навън, на гости. Всички са с някого, а ти – сам-сама. Нямах опора, нямах бъдеще. И деца нямах. По-лошо не можеш и да го измислиш.

Жената. Съжالياваш ли, че се разведе?

Приятелката. Нямах друг изход - бяхме се изтормозили до смърт.

Мъжа, който свършва с поправката на обувката, влиза в спалнята.

Мъжа. *(Поддава обувката на Приятелката.)* Можеш се прибереш спокойно, но чак да танцуваш – едва ли.

Приятелката. Благодаря.

Жената. Добре, сега ни остави.

Мъжа. Как така да ви оставя? Цяла вечер ли ще киснем сами отатък?

Жената. Върви, върви, ние трябва си кажем нещо.

Мъжа неохотно се връща в хола.

Права си, роклята ти не върви с тези обувки. Дай да ти изберя нещо по-подходящо. *(Изважда от гардероба цял куп рокли. Започват да мерят.)*

В хола.

Мъжа. Щом се чувстваш толкова зле, защо не си намериш някоя?

Приятеля. Кой ти каза, че си нямам?

Мъжа. И досега мълчиш?

Приятеля. Има неща, за които много-много не се говори.

Мъжа. Омъжена ли е?

Приятеля. Там е бедата.

Мъжа. Но на мен можеш да се довериш, нали?

Приятеля. На тебе ли? Мога.

Мъжа. Симпатична ли е?

Приятеля. Бива я.

Мъжа. А в леглото?

Приятеля. Огън!

Мъжа. *(Завистливо.)* Късметлия. Мъжа и не загарява ли?

Приятеля. Май не.

Мъжа. Сигурно е някой мухльо. *(Смее се.)*

Приятеля. Той е готин пич. Понякога дори ми става съвестно.

Мъжа. Намерил за какво да се кахъри. Той сигурно не я обича.

Приятеля. Мъжете ревнуват дори когато не обичат.

Мъжа. Каква полза?

Приятеля. Ти, например, щеше ли да ревнуваш, ако разбереш, че жена ти кръшка?

- Мъжа.** Не ме размивай. Тя е студена като бучка лед с косми.
- Приятели.** Все пак да предположим...
- Мъжа.** Няма какво да предполагаме. Тя изобщо няма нужда от мъж, слушай мене. Ти по-добре ми кажи...
- Приятели.** (*Опитва се да смени темата на разговора.*) Какво ли правят жените отгатък?
- Мъжа.** Мерят някакви парцали.
- Приятели.** Ей, момичета! Идвате ли?
- Жената.** (*От спалнята.*) Ей-сега!
- Приятели.** (*Към мъжа.*) Хайде по-добре да му пийнем.

В спалнята. Приятелката е пред огледалото, пробва последователно роклите на Жената.

- Приятелката.** Много симпатично костюмче. А разправяш, че няма какво да обличаш! Та значи смяташ да теглиш ярема и занапред.
- Жената.** Много е трудно да скъсаш с миналото, без да имаш някаква опора.
- Приятелката.** Нали имаш при кого да идеш? Аз съм глупачката, дето се хвана с женен мъж.
- Жената.** Ти просто не загреваш какъв късмет си извадила. Той винаги ще обича само теб.
- Приятелката.** А жена му?
- Жената.** Жена му не се брои. Това е просто някаква обвързаност.
- Приятелката.** На мое място друга песен щеше да запееш. Няма нищо по-жалко от един чужд мъж. Той винаги е като смазан, скован и нещастен. Даже като се чука, непрекъснато си зяпа часовника. Така бърза, сякаш иска да докладва на шефа си предсрочно свършена работа.
- Жената.** Аз го разбирам донякъде.
- Приятелката.** И постоянно трябва да се крия. За приятелите му, а и за роднините му, аз изобщо не съществувам.
- Жената.** Притрябвали са ти роднините му?
- Приятелката.** Не че ми трябват, но ми е обидно. Направиш му някакъв подарък, а него го е страх да го занесе в къщи. Пази го засега у вас, вика, някой друг път ще си го взема. Събрала съм цяла колекция.
- Жената.** А той на тебе подарява ли ти нещо?
- Приятелката.** Сигурно му се иска, но се отчита пред жена си за парите. Наскоро ми купи една камизолка и толкова.

В хола Мъжа и Приятеля пият вино.

- Мъжа.** Повече от всичко обичат да изясняват взаимоотношенията си.
- Приятели.** Точно така. Всички взаимоотношения се свеждат до изясняване от тяхна страна.
- Мъжа.** И освен това непрекъснато пъшкат, че „краят на връзката ни е неизбежен“, че „ние нямаме бъдеще“. Всяка среща се превръща в жива трагедия.
- Приятели.** Това те го умеят.

В спалнята

Приятелката. Нерешителност – това е най-характерната черта на мъжете. Чакат всичко да им капне отгоре. Жената и децата да изчезнат от само себе си и всички проблеми да отпаднат. И докато чакат този рай на земята, ти трябва да си траеш и да не се обаждаш.

Приятелката. В това ли го упрекваш?

Жената. Понякога. Знам, че е безполезно, но не мога да се сдържам.

Приятелката. Не бива. Ти трябва по повод и без повод да го ласкаеш. Чуваш ли – само да го ласкаеш! Да му повтаряш, че го разбираш, че точно ти най-добре го разбираш! А най-важното – никога не говори лошо за „онази крава”.

Жената. За жена му ли?

Приятелката. Да.

Жената. А какво, според тебе, трябва да я хваля, така ли?

Приятелката. Внушавай му, че между вас двамата няма да е така, както е било с нея.

В хола.

Приятеля. Едва си се запознал с нея и тя вече се натиска да ти пере бельото. Една погрешна стъпка и си вътре в капана. Още по едно, а? Искаш ли?

Мъжа. Стига, не съм свикнал и ме хвана.

Приятеля. Тогава ще наля на себе си.

Мъжа. Между другото... Като каза капан...

Приятеля. Да?

Мъжа. Харесва ли ти приятелката ми?

Приятеля. Според мен идеални няма.

Мъжа. А пък аз, значи, ти казвам: тя е идеална. Почти идеална. Има само един недостатък.

Приятеля. Е, значи все пак има един.

Мъжа. А бе, дреболия. Тя иска, като се разведа, веднага да се ожени за нея.

Приятеля. А ти?

Мъжа. Аз съм готов да се застрелям за нея, да се хвърля в огъня, даже да тръгна с нея на симфоничен концерт... Но тя иска само да се оженим и днес постави въпроса ребром.

Приятеля. А ти?

Мъжа. Аз по принцип не съм против. Но не веднага. Веднага не бива.

Приятеля. Точно така.

Мъжа. Трябва някакъв антракт, малка отпусका. Трябва да дойда на себе си.

Нали виждаш на какво съм заприличал.

Приятеля. Как да не виждам.

Мъжа. А помниш ли какъв бях? Пеех, танцувах най-добре в целия курс.

(Започва да пее и да танцува, но махва с ръка и сяда.) Цялата беда е в това, че съм твърде женен. Ако беше малко по-малко... Да не съм женен всеки божи ден, разбираш ли? Ето, Ермишкин, например, има почивен ден. Жена му позволява всеки понеделник да си е негов. Да прави каквото си иска. Никакви въпроси. Веднъж и казали, че са видели мъжа и с някаква мацка. А тя отговорила: ако е в понеделник, не ме засяга. Какви жени има!

В спалнята.

Приятелката. Знаеш ли, най-много ми харесва роклята, която е на тебе.

Жената. А на мене ми харесва твоята.
Приятелката. Дали да не ги разменим?
Жената. Хайде.

Жените се събличат.

Приятелката. Я виж – имаме еднакви камизолки.
Жената. Наистина... Ти откъде я купи?
Приятелката. Подари ми я... ами... той. Нали ти казах.
Жената. А на мене – Мъжа ми.
Приятелката. Така ли?
Жената. Сигурно са ги купили в един и същи магазин. Голям майтап, нали?
Приятелката. Голям майтап. Искаш ли да ти я дам? (*Понечва да свали камизолката.*)
Жената. Няма нужда. Защо са ми две еднакви.
Приятелката. Да си имаш.
Жената. Няма нужда. Не мога да понасям този цвят.
Приятелката. И аз.

Жените, все още по камизолки, се оглеждат в огледалото.

Жената. Виж колко си приличаме. Носим един и същ размер.
Приятелката. Наистина.
Жената. Когато сме еднакво облечени, направо се набива в очи. Ако променим малко и прическата ти... (*Поправя прическата на Приятелката.*) Виждаш ли? Все едно, че сме сестри.
Приятелката. Виж ти, не бях обърнала внимание.

Жената облича роклята на Приятелката, а приятелката – роклята на Жената.

Жената. Страшно ти отива. Искаш ли да си останем така?
Приятелката. Добре. Все пак - някакво разнообразие.
Жената. Да вървим, че съвсем ще се вкиснат без нас. Честно казано, изобщо не ми се ходи там. С теб ми е толкова приятно... Между другото какво мислиш за моя приятел? Харесва ли ти?
Приятелката. Не съм го заглеждала.
Жената. Да ти призная ли нещо. Единствено с него се чувствам пълноценна жена.
Приятелката. Толкова ли ти е хубаво с него?
Жената. Разбира се. Не е като с мъжа ми.
Приятелката. Чакай... Да не би ти с мъжа си... Как да кажа...
Жената. (*Разперва ръце.*) Съпруг. Петнайсет минути седмично съм принудена да го изтърпя. Иначе ще започне цупене, подозрения... И без това имаме толкова много проблеми. Ела да погледнем сладкиша.

Жените преминават в кухнята. Подпийналите мъже продължават задушевия си разговор в хола.

Мъжа. Всички повтарят – жени, жени... Къде са тези жени? Като си помисля колко много има по света и колко са различни – нежни, наперени, срамежливи, естествени, кокетни, стройни, едрогърди, страстни, опитни, невинни, интелигентни,

непосредствени... И всички те не са за мене. За мене е отредена само една жена, а собствената ти жена, нима е жена?

Приятеля. Защо да не е?

Мъжа. Айсберг, манекен, крокодил – може да е всичко, само не жена. Ще бъде откровен по мъжки: по-лошо от това да се чукаш с нея, няма. Бяло безмълвие. Това е осмото. А деветото...

Приятеля. Чакай-чакай. Нима вие с нея...

Мъжа. Че къде ще идеш?

Приятеля. Насилва ли те някой?

Мъжа. А какво да правя? Ако се опитам да кръшкам, тя веднага ще усети, че има друга жена. А аз не искам да я губя.

Приятеля. Кого? Жена си ли?

Мъжа. Не, бе, не... Приятелката си.

Приятеля. *(Вцепенено.)* Ясно. *(Машинално взема от чинията някакво кокалче и започва да го оглозгва.)*

Мъжа. Я дай! *(Отнема от изумения Приятел кокалчето, внимателно го завива в салфетка.)*

Приятеля. Защо ти е този кокал?

Мъжа. Имам едно куче , долу, на двора.

Приятеля. Твое ли е?

Мъжа. На комшията е. Такова едно симпатично помиярче! С ей-такива очи. Стопанинът му го мори от глад, а аз се привързах към него, разбираш ли? Галя го, приласкавам го, говоря му...

Приятеля. А то?

Мъжа. И то ме обича. Но не толкова, колкото стопанина си. Няма справедливост.

Приятеля. Ти защо не си вземеш куче?

Мъжа. Не ми дават. А жалко. Представяш ли си, прибираш се ти вкъщи, а то се хвърля да те посрещне, върти опашка... *(Въздиша.)*

Приятеля. А аз обичам земята – градинка да си засадя, цветя да си отглеждам. Ама за кого?

В кухнята.

Приятелката. *(Гледа как жената нарежда сладкиша в поднос.)* И аз бих искала да готвя... Само че за кого?

Жената. Дали да не сложим отсега чайника да се нагрива?

Мъжа. *(В хола.)* Значи чайникът изстива.

Приятеля. Какъв чайник?

Мъжа. В смисъл - чувствата. Имам предвид термодинамиката.

Приятеля. А, да.... Изстива.

Мъжа. Ами ако сложим чайника на котлона?

Приятеля. Ако се ползва енергия, ще се затопли, разбира се.

Мъжа. Значи твоят учен не е прав. Разбира се, ако двама души затворят веригата един с друг, то бързо ще си втръснат. Но наоколо кипи живот – вероятно това ще да е въпросният котлон? И, после, в съвместния живот, ние не само губим, но и получаваме нещо.

Приятеля. Може би.

Мъжа. Значи не е задължително бракът да изстива. Отношенията непрекъснато трябва да се освежават. Но за това трябва да се използва енергия. И всичко ще бъде наред. Е, това е цялата термодинамика!

Приятели. За какво намекваш?

Мъжа. Ще ти призная нещо. Уморих се. Често сам не разбирам защо се джафкаме. Понякога ми се иска просто да я прегърна и да и кажа: „Какво правим ние? Защо се измъчваме един друг? Не може ли да започнем всичко отначало?“

Приятели. Чудеса не се случват. Ето, ти ги изреждаш твоите „първо“, „второ“ и „трето“ и през цялото време повтаряш „тя“, „тя“... Ами ти кой си? Чаровник? Милионер? Гений?

Мъжа мълчи.

Приятели. Ти си средностатистическият мъж, каквито са мнозинството, да ме прощаваш, а търсиш изключителни неща.

Мъжа. А какво според тебе трябва да търся?

Приятели. Може би трябва не да търсиш, а да даваш. Може би трябва да промениш себе си, а не всички жени.

Мъжа. Я го виж ти, какви ги дрънка!

Приятели. След десетата чаша.

Мъжа. Интересно какви ще ги мелиш след двайсетата.

Влизат Жената и Приятелката. Двамата мъже ги гледат шашардисано.

Приятели. Не може да ви познае човек.

Жената. Коя от нас се е разхубавила повече?

Приятели. И двете. Честна дума!

Жената. Какво правите тук?

Приятели. Седим без вас и скучаем.

Жената. Сега ще ви развеселим. Пускай музика!

Приятели. *(Включва уредбата.)* Дами канят!

Жената кани Приятеля, Приятелката – Мъжа.

Приятелката. *(Тихо.)* Говорихте ли?

Мъжа. Кога да говорим? Вие се затворихте в спалнята и не мръднахте от там.

Приятелката. Но да подаряваш камизолки намираш време, нали?

Мъжа. Какво общо имат тук камизолките?

Жената. *(На Приятеля.)* Ти взе ли решение?

Приятели танцува и мълчи.

Приятелката. *(Към Мъжа.)* Да знаеш колко се уморих от всичко.

Мъжа. Ще и кажа, ще видиш.

Приятелката. Кога? Догодина ли?

Мъжа. Ей-сега. След пет-десет минути...

Жената. *(Към Приятеля.)* Ще ми отговориш ли?

Музиката свършва.

Приятеля. Май стана време да си тръгваме.

Приятелката. Да, сигурно вече ви омръзнахме.

Мъжа. *(Припряно, за да задържи Приятеля.)* Глупости, няма да ви пуснем.

Жената. *(Припряно, за да задържи Приятелката.)* Разбира се, че няма да ви пуснем. Дори още не сме пили чай. Сядайте. *(Към Мъжа.)* Налей вино на всички.

Жената сервира чай, бисквити. Всички мълчаливо ядат и пият. Мъжа се опитва да завърже разговор.

Мъжа. Какво ново?

Жената. *(След пауза.)* Мене ли питаш?

Мъжа. Изобщо.

Жената. Ако питаш мене – нищо ново. Освен това, че срещнах Ермишкин...

Мъжа. И как е той?

Жената. Добре е. Развел се е.

Мъжа. Ермишкин?! Не може да бъде!

Жената. Вече им е минало делото.

Мъжа. Но това е... Това е... *(Не намира думи и млъква.)*

Приятеля. Не го вземай навътре. Хайде да пийнем и да забравим всичко.

Мъжа. *(С трагичен тон.)* Не искам!

Жената. Какво чак толкова е станало!

Приятелката. *(Към Мъжа.)* Не разбираш ли, че понякога разводът е най-добрият изход?

Мъжа. Разбирам. Аз най-добре го разбирам, но Ермишкини... Не, не вярвам! Техният брак беше по любов.

Жената. Ами, любов! Деветнайсетгодишна идиотка се влюбва в младеж, да речем , защото той е най-добрият танцьор в целия курс.

Приятелката. По-скоро, възрастта им е такава – затова се влюбват.

Мъжа. Не всички са толкова глупави!

Приятелката. Какво ли разбираме на младини?

Мъжа. Трябва да се забрани да се встъпва в брак до двацет и пет.

Приятелката. *(Иронично.)* До трийсет.

Жената. До четиридесет и три.

Приятеля. Брака изобщо трябва да се забрани. Поне на мъжете. Жените - нека се женят колкото си щат, но мъжете... Трябва да им се забрани!

Приятелката. Много си категоричен!

Жената. *(Язвително.)* Той изобщо е много черноглед. Повече от всичко се плаши от семейния живот.

Приятелката. Това не е черногледство, това е малодушие.

Мъжа. *(Все повече се напива.)* Работата е там, че на него хич не му върви в живота. Някаква курва го оженила за себе си. Той е голям пич, много почтен, а го е подмамила някаква куч...

Приятеля. *(Прекъсва го.)* Хайде по-добре да му пийнем и да забравим всичко.

Приятелката. Не, остави го да се доизкаже. *(Към Мъжа.)* Ти откъде знаеш, че е била курва? Ти познаваш ли я?

Мъжа. Не, но той всичко ми разказа. Било по-страшно от кошмар. Тя...

Приятеля. Стига. Аз сам ще си публикувам биографията, когато му дойде времето...

Мъжа. *(На Приятеля.)* Ама ти не се притеснявай. Тя знае какво е нещастен брак и ще те разбере. *(На Приятелката.)* И след като се опарил, станал предпазлив.

- Приятелката.** Горкият!
- Мъжа.** Не го съжالياвай толкова. Между нас казано, той си е намерил кой да го утешава.
- Жената.** *(С ревниво любопитство.)* Така ли?
- Приятеля.** Ти ще спреш ли най-после да си чешеш езика? Я по-добре да му пийнем.
- Мъжа.** И да забравим всичко.
- Жената.** *(Ревниво, на Приятеля.)* Утешителка, казваш. Защо не я доведе тук? Да ни запознаеш.
- Мъжа.** Не може. Не може да я доведе.
- Жената.** Защо?
- Мъжа.** Работата е там, че тя е омъжена. Вярно, не обича мъжа си...
- Жената.** *(Към Приятеля.)* А Мъжа и?
- Мъжа.** И той не я обича.
- Жената.** *(Към Приятеля.)* Тогава какво ги свързва?
- Мъжа.** Тях ли? *(Озадачено, към Приятеля.)* Слушай, те всъщност защо не се разведат?
- Приятеля.** *(Мрачно.)* Ще ги питам.
- Мъжа.** *(Към Жената.)* Видя ли, и той не знае. Но, разбираш ли, бракът е дяволски стабилно нещо. Всичко се разпада, а той се крепи на едното си наименование, при това много яко.
- Жената.** *(Започва да разбира за какво става дума. Към Приятеля.)* А ти защо не я вземеш при себе си?
- Мъжа.** Защо да я вземе? Той си е добре така. Получава от нея всичко, което иска, без да си навира главата в хомота.
- Жената.** *(Студено.)* Хитро.
- Мъжа.** А на нея и се присънва, че го е впримчила. Лепнала се е за него като репей, не го оставя на мира...
- Приятеля.** *(Отчаяно.)* Слушай, какви ги дрънкаш?
- Мъжа.** Ти разкажи как ти е поставила ултиматум да се ожениш за нея. Нека се посмеят хората.
- Жената.** Ха-ха-ха.
- Мъжа.** Едва ли не днес, трябвало да и даде отговор.
- Приятелката.** А Мъжа и? Нима Мъжа и нищо не забелязва?
- Мъжа.** *(Радостно.)* Ни-щич-ко.
- Приятелката.** Къде зяпа тоя мухльо?
- Жената.** Знае се къде зяпат мъжете – в телевизора.
- Приятелката.** *(Хвърля поглед към Приятеля.)* Или в бирената чаша.
- Приятеля.** *(Отвърща на погледа и.)* Или в чуждите жени.
- Мъжа.** Слушайте, хайде да пием!
- Приятеля.** И да забравим всичко.
- Жената.** Защо да забравяме. *(Към Приятеля.)* Кажи де, как се е лепнала за тебе?
- Приятелката.** *(Язвително.)* И главното – какво чак толкова е намерила в тебе?
- Мъжа.** Сега ще ви разкажа всичко най-подробно.
- Приятеля.** Затвори си най-после човката! Ти си пиан!
- Мъжа.** Вярно е, че главата ми нещо се върти. А пък изпих само четири малки. Няма и сто грама.
- Приятеля.** Ти не пиеш, не си свикнал и затова те хвана. Върви да се полееш със студена вода.
- Мъжа.** Не. *(Смело и многозначително.)* Първо трябва да поговоря с жена си.

Пауза.

Приятеля. Тогава най-добре ние да тръгваме. *(Става, олюлява се.)*

Жената. Никъде няма да ходите. Останете да спите тук.

Приятелката. Тук?

Жената. Защо не? Детето е при баба си, има място. *(Към Приятеля.)* Донеси от килера походните легла.

Приятеля излиза. Приятелката събира чашиите и, като хвърля многозначителен поглед към Мъжа, отива в кухнята. Жената остава на масата.

Казвай сега!

Мъжа. Исках да ти кажа... *(Млъква, разхожда се из стаята, после включва грамофона. Звучи тиха музика.)*

Жената. *(Уморено.)* Хайде, казвай, де!

Мъжа. *(Неочаквано за себе си.)* За какво се дърлим помежду си? Защо се тормозим един друг? Не можем ли да живеем по-добре – без да се караме? Както едно време?

Жената. *(Поразена.)* Какво ти стана изведнъж?

Мъжа. Защо „изведнъж“? Аз мисля за това през цялото време, просто изнемогам. Нима ти не искаш нещата между нас да се оправят?

Жената. Това не зависи само от мене.

Мъжа. Аз съм готов, на всичко, каквото кажеш. Толкова искам да заживеем като хората!

Жената. Ако говориш сериозно... *(Замисля се, става, приближава се до Мъжа.)* Може пък наистина да опитаме?

Мъжа. *(Прегръща Жената.)* Мир?

Жената. Мир.

Мъжа. Завинаги?

Жената. Завинаги.

Мъжа. Ох, камък ми падна от сърцето. *(Целува Жената.)*

Жената. Не мога да те позная.

Мъжа. И аз тебе. Толкова си елегантна и хубава.

Жената. Това е, защото съм с чужда рокля.

Мъжа. Какво общо има роклята? *(Иска още веднъж да целуне жена си, но събаря кактуса.)*

Жената. *(Разстроена.)* Видя ли какво направи...

Мъжа. *(Бодро.)* Няма страшно. Ще ти купя нов, още по-голям.

Жената. Аз го отглеждам от толкова години, а ти твърдиш, че „няма нищо страшно“?

Мъжа. Струва ли си да се караме за глупости? Нали решихме да започнем живота си отново?

Жената. Докато моите проблеми за тебе са глупости, няма живот за нас.

Мъжа. Защо ни е този глупав, грозен кактус? Той стърчеше тук и ни разделяше.

Жената. Ти просто мразиш всичко, което е свързано с мен.

Влиза Приятеля с походните легла в ръце.

Мъжа. А ти мразиш мене.

Жената. Явно има защо! *(Стремително излиза.)*

- Приятеля.** *(Объркан.)* Къде да ги оставя?
Мъжа. Където искаш.
Приятеля. Аз нещо не мога да си изясня кой къде ще спи. Ти, разбира се – в спалнята, с жена си.
Мъжа. *(Разсеяно.)* Да, разбира се.
Приятеля. А аз с Приятелката, така ли?
Мъжа. *(Бързо.)* Не!
Приятеля. Ами тогава как?
Мъжа. После ще видим.

Приятелката стои в кухнята и нервно пуши. Жената плаче в спалнята, заровила лице във възглавницата.

- Приятеля.** *(Разпъва походното легло и изправя кактуса.)* Ти не приличаш на себе си. Пак ли се сдърпахте?
Мъжа. Не е там работата... ей сега ще поговоря с нея и всичко ще си дойде на мястото.
Приятеля. И аз ще трябва да давам обяснения. Какво да и кажа?
Мъжа. Аз вече реших какво ще и кажа. Да се живее с нея е невъзможно. Първо, тя е ужасна домакиня. Всичко забравя, нищо не успява да свърши, в къщи не е разтребено, не може да готви, не може да пере... Само се върти като спънат кон, без никаква полза.
Приятеля. Разбира се, най-правилно би било тя да дойде при мене. Но тук възникват цял куп проблеми...
Мъжа. Второ... Какво беше второто? А, да – парите. Все не и стигат. Аз какво, да крада ли, какво?
Приятеля. Възможно е просто да ме е страх. Но ако се страхувам, то значи има причина за това!
Мъжа. Трето и то най-важното... Не, най-важното след малко, а сега просто трето...

Действието спира. Отначало изчезва звукът и продължава беззвучен диалог с жестикулации, после застиват фигурите и накрая угасва осветлението. С този стоп-кадър завършва поредния кръг от шествието на гномите.

КРАЙ